

**Ajankohtaista
elinikäisestä
ohjauksesta, nro
21, joulukuu 2021**

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta, nro 21, joulukuu 2021 (draft)

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

TERVETULOA ELINIKÄISEN OHJAUKSEN AJANKOHTAISKATSAUKSEN PARIIN!

Tässä vuoden 2021 neljännessä ajankohtaiskatsauksessa painottuu kansainvälisyys. Pohjoismaiden aikuiskoulutuksen verkosto (NVL) järjesti syksyllä Ahvenanmaalla verkostokokouksen, jossa tarkasteltiin teknologian ohjaukskäyttöä Ahvenanmaalla, Färsaarilla sekä Grönlannissa. Mukana on myös tilannekatsaus elinikäisen ohjauksen kehittämisen etenemisestä Ahvenanmaalla.

Ohjausalan kansainvälisen keskusjärjestön (IAEVG) tämän vuoden konferenssi toteutettiin lokakuun lopulla verkkoversiona. Samassa yhteydessä järjestö hyväksyi julkilausuman ohjauksen merkityksestä yhteiskunnallisissa muutostilanteissa. OECD järjesti samalla viikolla kansainvälisen verkkokokouksen, jossa esiteltiin tutkimuksia ja työmuotoja oppilaitosten ja työnantajien yhteistyön tehostamiseksi. Marraskuussa EU:n ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cededop) julkaisi artikkelikokoelman osana ohjausalan ammattilaisten eurooppalaisten osaamiskuvausten päivittämisprosessia. Slovenian EU-puheenjohtajakauden ohjauksen seminaari sekä **CareersNet -verkoston** vuosikokous järjestettiin 6.-7.12.2021.

Kansallinen ELO-foorumi tarkasteli kokouksessaan elinikäisen ohjauksen kansallisen strategian toteutusta 10.11.2021. **Kokousmateriaalit** on tallennettu ELO-torille). Opetus- ja kulttuuriministeriö on marraskuussa julkaissut verkkosivuillaan myös **englanninkielisen version** elinikäisen ohjauksen strategiasta 2020-23. Ohjaustaverkossa.fi -palvelun ylläpito ja kehittäminen siirtyy vuoden 2022 aikana Kohtaamo-hankkeelta KEHA-keskukselle.

Lapin yliopistossa tarkastettiin Kalle Vihtarin väitöskirja aikuislukion opiskelijoiden uratarinoista ja ohjauksesta marraskuuta 2021.

- **Ohjaustaverkossa.fi** siirtymässä KEHA-keskukselle 2022
- **Utveckling av vägledning för vuxna på Åland**
- **Karriärvägledning i en ny tid på agendan i nordiskt seminarium och Dialogmöte för självstyrande områden**
- **IAEVG 44. kansainvälinen konferenssi 19.-22.10.2021** Riika, Latvia
- **IAEVG:n julkilausuma**
- **Fifth CareersNet annual meeting: New directions for partnerships in lifelong guidance and career development**
- **Digital transitions lifelong guidance: Rethinking careers practitioner professionalism**
- **OECD Conference: Disrupted futures 27.-29.10.2021**
- **Väitös: Aikuisopiskelu antaa mahdollisuuden muutokseen työuralla**

Ajankohtaiskatsaus pdf:nä

Seuraava ajankohtaiskatsaus ilmestyy helmikuussa 2022.

Antoisia lukuhetkiä!

Ohjaustaverkossa.fi siirtymässä KEHA-keskukselle 2022

Kohtaamo-hankkeessa kehitetty [Ohjaustaverkossa.fi](https://www.ohjaustaverkossa.fi) on marraskuussa 2021 käytössä neljässä Ohjaamossa, 14 TE-toimistossa, Vaasan kaupungin työllisyyden ekosysteemillä, kolmella sotetoimijalla, Kelan läntisellä vakuutuspiirillä, kahdella ammatillisella oppilaitoksella sekä usealla yleishyödyllisellä organisaatiolla.

Lokakuun lopussa saatiin TEM:n rahoituspäätös ja siten varmistus siitä, että Ohjaustaverkossa.fi siirtyy KEHA-keskuksen ylläpitoon vuoden 2022 aikana. Sitä mukaa kun käyttö laajenee, lisääntyy myös ylläpitäjien työmäärä. KEHA-keskus onkin saamassa neljä henkilötyövuotta ylläpitoon vastaamaan jatkokehityksestä, koulutuksista sekä asiakkuuksien hoidosta.

Siirtymävaiheen turvaamiseksi Kohtaamo-hanke jatkaa 31.8.2022 asti. Siirtymässä halutaan varmistaa myös asiakasvaikuttavuuden jatkumo. Tähän mennessä kertynyt kokemus käyttöönotosta osoittaa, että monialaisen ohjauksen prosessien digialustalle siirtäminen vaatii ylläpitäjältä myös monialaisen ohjauksen ja sen järjestämisen ymmärrystä.

Käyttöönoton tukea kuten markkinointia, käyttäjäkokemuksen kartoitusta sekä viestintää parhaista käytännöistä on mahdollista toteuttaa hankkeen resursseilla niin kauan kuin hanke jatkaa. Alkuvuodesta 2022 on tarkoitus kerätä käyttäjäkokemuksia Ohjaustaverkossa.fi:stä.

Sitä mukaa kun käyttö laajenee, alkaa syntyä myös käyttövinkkejä ja hyviä käytäntöjä jaettavaksi.

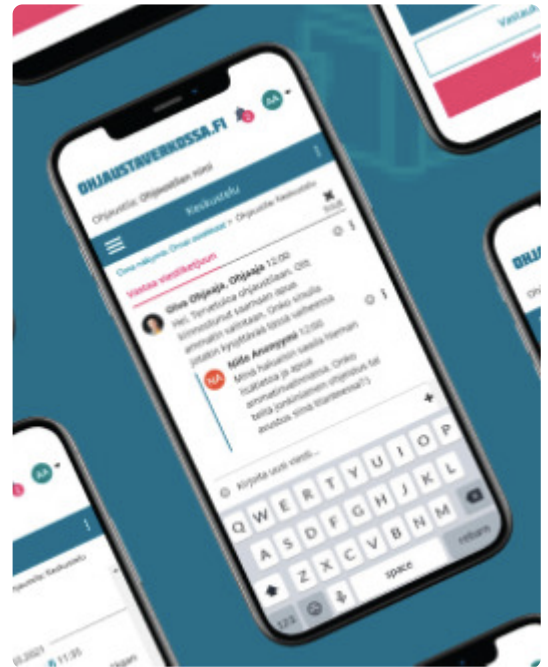
Kirjoittaja:

Satu Meriluoto, Verkkopalvelusuunnittelija, Kohtaamo-hanke
satu.meriluoto@ely-keskus.fi

[Seuraava](#) | [Palaajien palautteita](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

Utveckling av vägledning för vuxna på Åland

Ålands landskapsregerings Utbildningsbyrå har under de senaste 7–8 åren haft stort fokus på att skapa förutsättningar för en likvärdig vägledning som stöd för det livslånga lärandet för samtliga medborgare på Åland. Utbildningsbyrån har därför genomfört ett systematiskt arbete under perioden 2013 – 2021 för att successivt bygga upp en vägledningssystem på Åland.

År 2013–14 genomförde Utbildningsbyrån i samarbetet med Nordiskt nätverk för vuxnas lärande, NVL, en kartläggning av vägledningsbehovet för vuxna på Åland. Upprinnelsen till kartläggningen var att studiehandledare inom utbildningssektorn blev ganska ofta uppsökta av vuxna ålänningar (icke-studerande) och tillfrågade om tjänster som egentligen föll utanför deras ansvars- och/eller kompetensområde. Kartläggningen visade att personer utanför skola, dvs. personer som är i arbete, personer som planerar att byta yrke och söker en studieplats inte hade tillgång till vägledning. Resultatet visade på ett behov av åtgärder varför landskapsregeringen tillsatte en arbetsgrupp som tog fram en projektplan.

I juni 2015 fastställdes ett utbildningspolitiskt program *Kompetens 2025 – Utbildning för en hållbar framtid på Åland*. I programmet framgår bland annat behovet av att rådgivnings-, handlednings-, och vägledningstjänster utvecklas både för individer inom utbildning på alla nivåer och för individer utanför utbildningssystemet.

Under 2017–19 pågick projektet *Vägledning på Åland*. Projektet finansierades till 100 % med ESF-medel från Ålands strukturfondsprogram 2014–2020 och Utbildningsbyrån fungerande som huvudman. Projektets uppdrag var att, utgående från tidigare kartläggning, bättre identifiera och synliggöra målgruppen och dess behov samt ta fram skrivbordslösning för sektorsövergripande samordning av vägledningstjänster på Åland.

Den politiska landskapsregeringen beslöt under mandatperioden 2015–19 att finansiera en fortsättning av Vägledning på Åland och samtidigt med fortsättningen starta en försöksverksamhet. Fortsättningen av projektet fick namnet *Visa vägen* som planerades att pågå under 3 år, juli 2019 – juli 2022.

Visa vägen

Visa vägen har varit en försöksverksamhet som varit till 100 % landskapsfinansierat. Namnet Visa vägen står för Vägledare i Samverkan. Syftet med Visa vägen har varit/är detsamma som för *Vägledning på Åland*, nämligen att stöda det livslånga lärandet genom att skapa system för livslång vägledning.

Projektet började med att man i augusti 2019 öppnade en försöksverksamhet genom en servicepunkt i Mariehamn, eftersom ett av målen var att erbjuda karriärutvecklande aktiviteter för vuxna bosatta på Åland, som i första hand innefattade individuell karriärcoachning/-vägledning. En karriärvägledare anställdes på 100 % och det fanns sedan tidigare en projektledare på 60 %. Även en webbplats för Visa vägen öppnades www.visavagen.ax. Det tillsattes en

styrgrupp bestående av ledande tjänstemän från Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams), Ålands gymnasium, Högskolan på Åland, Utbildnings- och kulturavdelningen, Social- och miljöavdelningen och Näringsavdelningen på landskapsregeringen.

Under projektperioden skulle en policy tas fram och en praxis prövas för en karriärvägledning i samverkan, en policy som beskriver gemensamma framtida strategiska riktlinjer och en praxis för hur en åländsk karriärvägledning för vuxna kunde verkställas för att möta dagens behov, men även framtidens förväntningar och krav. I och med det arbetet skulle en huvudman utses.

Halvvägs in i projektperioden konstaterades att projektet måste avslutas ett år tidigare än beräknat. De beviljade budgetmedlen om 300 000 euro skulle inte räcka till juli år 2022.

Under perioden 2019–2020 har man hunnit pröva en evidensbaserad praktik för hur en åländsk karriärvägledning för vuxna kunde verkställas. Det har också ordnats en kompetenshöjande fortbildningsinsats för vägledarna på Åland. Inom ramen för projektet köptes en högskolekurs omfattande 7,5 hp i karriärvägledning från Umeå universitet som arrangerades under 2020 där ett 20 tal vägledare deltog. Visa vägen har synliggjort behovet av karriärvägledning och konstaterat att nätverkande högst troligen är den enda förutsättningen att kunna erbjuda alla ålänningar oavsett ålder, kön, bakgrund och livssituation, en likvärdig och kvalitativt god vägledning till utbildning och arbete. Projektet avslutades i juni 2021.

I samband med en tilläggsbudget i juni 2021 utsågs Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Ams till ny huvudman och fick i och med det ett utökat vägledningssupdrag. Det koncept som Visa vägen har framarbetat kommer att fortsätta i Ams regi. En karriärvägledare har anställts och webbsidan www.visavagen.ax kommer fortsättningsvis att fungera som en ingång och marknadsföringskanal utåt.

De mångåriga projekterfarenheterna från Visa vägen och från forskning om vägledning samt de förändringsåtgärder som vidtas runtom i Norden samt den kompetenshöjande fortbildningen av åländska vägledare visar sammantaget och entydigt på behovet av systemutveckling inom den lagstadgade vägledningen till arbete och utbildning på Åland. Det som fortfarande saknas är en fungerande helhet där man genom att koordinera en vägledning i samverkan möjliggör en utökad tillgänglighet och samtidigt breddar och förbättrar vägledningsaktiviteterna. Den utökade tillgängligheten behöver ske utifrån modellen "en väg in" och "en sluss vidare". För fortsättningen behövs en mera detaljerad planering för en vägledning i samverkan. Denna utgår från att Ams är huvudman. Att Ams får möjlighet att utöka och utveckla sin egen vägledningsverksamhet är en realistisk fortsättning och ett omdömesgillt sätt att ta tillvara de investeringar som gjorts.

Det som återstår att göra, förutom att utveckla organiseringen av en vägledning i samverkan, är att ta fram en policy dvs. en avsiktsförklaring som beskriver gemensamma framtida strategiska riktlinjer. Åtgärderna påverkar varandra och saknar politiska beslut.

Text:

Bodil Regårdh, specialsakkunnig inom utbildning
Ålands landskapsregering, Utbildnings- och kulturavdelningen
bodil.regardh@regeringen.ax

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

Karriärvägledning i en ny tid på agendan i nordiskt seminarium och Dialogmöte för självstyrande områden

Den 28–29 september 2021 samlades vuxenutbildare, vägledare och beslutsfattare med ansvar för utbildning, arbetsmarknad och sociala området från Grönland, Färöarna och Åland då Nordiskt nätverk för vuxnas lärande, NVL arrangerade ett gemensamt seminarium och dialogmöte för att sätta fokus på livslång vägledning (LLV) och utmaningar och möjligheter med en digital vägledning för vuxna.

De självstyrande områdena har ett gemensamt behov för en utveckling av vägledningstjänster och användandet av IKT i vägledning. I förhållande till NVL:s insatser för att främja livslångt lärande och tvärsektorielt samarbete inom vuxnas lärande har nätverket tillsammans med relevanta myndigheter i de självstyrande områdena Grönland, Färöarna och Åland skapat möjlighet till ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte och dialog med beslutsfattare. Ett första dialogmöte hölls i Torshavn 31.05.2017 kring temat Hur skapar man en strategi för livslång vägledning (LLV)? Det andra dialogmöte i Nuuk 27.11.2019 satte fokus på Vad är statusen för e-vägledning i de självstyrande områdena? Det tredje och senaste dialogmötet online från Mariehamn 29.09.2021 diskuterade: Vilka strategier för livslång och hållbar vägledning har vi?

Dagarna inleddes med ett seminarium där frågeställningar kring livslång vägledning belystes; vad är den politiska ambitionen? Hur skapar vi strukturer och system för en hållbar vägledning? Vad säger forskningen? Vilka utmaningar och möjligheter finns med en digitaliserad vägledning? Vad kan e- vägledning handla om mera än information? Konsultativ tjänsteman Ulla-Jill Karlsson från Undervisnings- och kulturministeriet i Finland talade om strategier för livslång vägledning från en politisk infallsvinkel. En livslång vägledning stöder det kontinuerliga lärandet och är nyckeln till att samhället och enskilda individer klarar av förändringar. Deirdre Hansen presentera en rapport som NVL:s arbetsgrupp för IKT & vägledning sammanställt och som presenterar situationen kring livslång vägledning i de tre självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

Etiska aspekter i digital vägledning är centrala framhölls av Jaana Kettunen, forskare vid Jyväskyläs universitet. Det är viktigt att tänka kvalitet och säkerhet när IKT används. E-vägledningen har handlat om och handlar fortfarande mestadels om att leverera information, men Covid 19 pandemin har gett möjligheter att utforska e- vägledningen och utveckla den till ett komplement till vägledning face-to-face. Frågan vi bör ställa oss då är hur vi kommunicerar/ska kommunicera med olika individer. Vi behöver ha kartlagt individens bakgrund (inflyttad, funktionsvariationer, ålder?). Vi behöver tänka på språket, ordval och hur man kan/borde motivera den sökande att gå in en självvärderande process, t.ex. i form av karriärtester. Vägledarna bör få lära sig hur man kommunicerar online. Det är viktigt att beslutsfattare ser på e-vägledningen som en långsiktig investering. För att det ska vara möjligt behöver beslutsfattarna få en strategi.

Seminarier avslutades med en presentation av det samregionala projektet Framtidskortet.se som visar att e-vägledning kan vara mycket mera än att ge information. Det var projektledare Lars Hugsén från Norrtälje kommun som tillsammans med sina projektpartners Björn Lindqvist, Luleå kommun och Agneta Andersson Karlshamns

kommun presenterade kartläggningsverktyget [Framtidskortet.se](https://framtidskortet.se) som kan användas som ett self-service verktyg av sökanden och som kan ge vägledaren underlag till en djupare vägledning som utvecklar den sökandes karriärkompetenser (CMS).

Det som lyftes av alla talare under seminariet var betydelsen av en kvalitetssäkrad vägledning genom till exempel att ge en utbildning till vägledarna som ger dem de färdigheter och kompetenser som behövs för att kunna utföra en högklassig flerkanalig vägledning.

En viktig del i samarbetet mellan Åland, Grönland och Färöarna har varit NVLs arbetsgrupp för IKT & vägledning. Arbetsgruppen har bestått av representanter från alla tre självstyrande områden. Samarbetet i arbetsgruppen har bidragit till de självstyrande områdenas utveckling av en hållbar lokal strategi och politik för vägledningssystem där e-vägledning är i fokus. Resultatet från samarbete är rapporten *”Modell og anbefalinger for e-vejledning i de nordiske selvstyrende regioner: Grønland, Færøerne og Åland”*.

Arbetet i gruppen IKT & vägledning är avslutat. Tre dialogmöten har hållits i respektive självstyrande område. Samarbetet har framför allt bidragit till en policyutveckling, inte enbart till nytta för den fortsatta utvecklingen i de självstyrande områdena utan också för de nordiska länderna.

Text:

Bodil Regårdh, specialsakkunnig inom utbildning och kontaktperson på Åland i Nordiskt nätverk för vuxnas lärande. Ålands landskapsregering, Utbildnings- och kulturavdelning
Bodil.regardh@regeringen.ax

Mera information:

Nordiskt nätverk för vuxnas lärande har publicerat en rapport från seminariet. Du kan läsa och ladda ned rapporten [här](#).

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Pala pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

IAEVG 44. kansainvälinen konferenssi 19.-22.10.2021 Riika, Latvia

Ohjausalan kansainvälisen keskusjärjestön IAEVG:n kansainvälinen konferenssi toteutettiin 19.-22.10.2021

verkkoversiona. Konferenssin järjestäjänä Latviassa toimivat mm. Latvian opetusministeriö sekä kansallinen Euroguidance-keskus.

Konferenssin kokoavana teemana oli ohjauksen mahdollisuuksien tehokkaampi hyödyntäminen. Tätä tarkasteltiin viiden alateeman kautta. Koulutukseen integroituvaa ohjausta tarkasteltiin oppimistulosten, työelämärelevanssin sekä koulutuksen tuloksellisuuden näkökulmista. Yksilön ja ryhmien potentiaaliin kytkeytyvinä kysymyksinä esille nostettiin tavoitteellisuus, tietoiset yksilölliset opiskelureitit, mahdolliset opiskelun esteet sekä perheen ja läheisten merkitys opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Ohjauksen yhteydet taloudelliseen kehitykseen tulivat esille yksilön omien tavoitteiden ja työelämässä tarvittavien taitojen ja osaamisten yhteensovittamisessa, yhteiskunnallisessa vastuussa sekä koulutuksen ja työelämän välisessä yhteistyössä. Alan ammattilaisten järjestöillä on merkitystä alan koulutuksen ja ohjauspalvelujen ammattimaisuuden edistämisessä sekä täydennyskoulutustarpeiden ennakoimisessa. Ajankohtaisena viidentenä teemana oli ohjauksen merkitys ennakoimattomien muutosten, kuten meneillään olevan COVID-19 Pandemian kohtaamisessa. Tätä teemaa tarkasteltiin yksilön elämäntilanteen, terveyden, talouden sekä yhteiskunnallisten ratkaisujen näkökulmasta. Vuosikokouksessaan järjestö hyväksyi juuri tätä teemaa koskevan julkilausuman "Maximizing potential of and through career support in the face of disruption".

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoja:

<https://www.iaevgconference2020.lv/>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

IAEVG:n julkilausuma

IAEVG:n 44. kansainvälinen konferenssi 19.10.2021 Riika, Latvia

International Association for
Educational and Vocational Guidance

Ohjauksen mahdollisuuksien hyödyntäminen yhteiskunnan muutostilanteissa

Koulutukseen, työllisyyteen, talouteen ja henkilökohtaisiin olosuhteisiin kohdistuvat ennakoimattomat tilanteet tulevat vielä jatkumaan, koska COVID-19 pandemian leviämisen ehkäisemiseksi tehtyjen ratkaisujen tehokkuus vaihtelee eri maissa. Monille ihmisille sairastuminen on vaikuttanut fyysisen, henkisen ja emotionaalisen toimintakyvyn heikkenemiseen, tulojen vähenemiseen tai läheisten tuen menettämiseen. Vaikutukset ovat olleet merkittäviä erityisesti köyhemmissä maissa naisten ja tyttöjen asemaan[1]. Ohjausalan ammattilaiset saattavat joutua kohtaamaan näiden tekijöiden yhteisvaikutuksen sekä henkilökohtaisten ja perheolosuhteiden että yhä monimuotoisempien ohjaustilanteiden kautta. Ohjaustilanteisiin vaikuttavat sekä koulutuksessa että työelämässä tapahtuneet ennakoimattomat muutokset. On kuitenkin tärkeää huomata, että COVID-19 on myös lisännyt yhteiskunnan tietoisuutta ennakoida vastaavia yhteiskunnallisia muutostekijöitä, joita yksilöt ja ryhmät ovat kohdanneet ja tulevat vielä kohtaamaan maailmanlaajuisen pandemian lisäksi.

Kansainväliset tutkimukset osoittavat, että kriisitilanteet lisäävät yhteiskunnallisia eroja. Siksi on tärkeämpää kuin koskaan, että ohjausalan ammattilaiset ja heidän asiakkaansa tunnistavat sisäisiä ja ulkoisia voimavarojaan ja käyttävät näitä voimavaroja oman toimintakyvyn säilyttämiseksi. Tähän globaaliin terveyskriisiin on pyritty vastaamaan monin erilaisin lähestymistavoin. Mielenterveyden vaikutus tuottavuuteen ja uudenlainen keskittyminen hyvinvointiin on tunnustettu yhdeksi merkittäväksi ratkaisuvaihtoehdoksi. Epävarmuuden vähentämiseen on pyritty myös koulutukseen, työllistävyyteen, ohjaukseen sekä sosiaalipalveluihin liittyvien verkkopalvelujen tehostamisella[2]. Jäljelle jääneenä haasteena on se, miten alan ammattilaiset voivat parhaiten ohjata asiakkaitaan hyödyntämään taitoja toimenpiteitä, ja miten voidaan vaikuttaa näiden työmuotojen pysyvyyteen tukimuotona niille yksilöille, jotka kohtaavat muistakin tekijöistä johtuvia muutostilanteita elämässään. Ohjausalan ammattilaiset voivat osallistua tähän kehitystyöhön ja heikoimmassa asemassa olevien ryhmien elämäntilanteiden edistämiseen asiakastyössä, omien työyhteisöjensä sisällä sekä laajemman yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kautta.

Epävarmuuden ja hämmennyksen aikoina yksi suurimmista voimavaroista on ammattilaisten sitoutuminen ohjaustyöhön sekä yhteisesti sovittu ohjauksen arvoperusta. Nämä arvot muistuttavat ammattilaisia yhteisistä tavoitteista ja työn lähtökohdista. Ohjausalan kansainvälisenä keskusjärjestönä IAIEVG edistää ja ylläpitää alan eettisiä perusteita, joiden kautta järjestön jäsenet voivat työssään edistää ihmisarvoa, yhdenvertaisuutta, yksilön mahdollisuuksia sekä ainutkertaisuutta. Eettisissä perusteissa korostetaan myös ohjaajien roolia ja tehtävää osallistua eri instituutioissa ja verkostoissa yhteiskunnalliseen keskusteluun, joka koskee ohjauksen järjestämistä ja ohjaukseen kohdennettavia voimavaroja.

Nyt on aika muistaa, että ohjausalan ammattilaisina järjestön jäsenillä on sekä vastuu että etuoikeus käyttää mahdollisimman hyvin ohjaukseen kohdennetut julkiset resurssit. Kuten amerikkalaisen ammattiyhdistysjohtaja Walther Reutherin aikoinaan sanoi: "Ei ole olemassa suurempaa kutsumusta kuin kanssaihminen palveleminen. Ei ole suurempaa työpanosta kuin heikoimmassa asemassa olevien auttaminen. Mikään ei tuo suurempaa tyydytystä kuin se, että on tehnyt tämän työn hyvin"

Käännös:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

https://iaevg.com/_pdf/IAIEVG%20Communique%202021_fin.pdf

[1] <https://www.un.org/en/desa/wesp-mid-year-update-2021>

[2] https://www.ilo.org/global/meetings-and-events/events/WCMS_817568/lang--en/index.htm

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

Fifth CareersNet annual meeting: New directions for partnerships in lifelong guidance and career development

EU:n ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) johtama CareersNet -verkosto järjesti yhteistyössä Slovenian EU-puheenjohtajuuden kanssa 6.-7. joulukuuta 2021 verkkokokouksen, jonka teemana oli monihallinnollinen yhteistyö ja kumppanuudet elinikäisen ohjauksen toteutuksessa. EU:n jäsenmaissa CareersNet -verkostoon kuuluu Cedefopin nimeämä asiantuntijataho, jonka tehtävänä on koota elinikäisen [maakohtaisia perustietoja](#) ohjauksen järjestelyistä yhteisesti sovitun jäsenyyksen mukaisesti. Tavoitteena on, että tietoja päivitetään vähintään kahden vuoden välein.

Verkoston suomalaisena asiantuntijana toimii Jaana Kettunen Koulutuksen tutkimuslaitoksesta.

Kokouksen ensimmäisenä päivänä Slovenia esitteli viime vuosien aikana toteutettujen kehittämishankkeiden tuloksia. Ohjauksen asemaa eri kouluasteilla on vahvistettu sekä lainsäädännön että kansallisen strategian kautta. Strategian toteutuksen ja monialaisten kehittämishankkeiden seuranta varten on perustettu monialainen elinikäisen ohjauksen asiantuntijaryhmä, jonka koostumus on lähellä Suomen ELO-foorumia. COVID-19 pandemia on vauhdittanut myös Sloveniassa ohjauksen verkkopalvelujen kehittämistä.

Euroopan komission edustajat käyttivät puheenvuoron ohjauksen asemasta [vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa strategiassa 2021-2030](#) sekä [yksilöllisten oppimistilien](#) (Individual Learning Account) valmistelussa. Ohjauksen merkitys korostuu etenkin tarkoituksenmukaisten oppimisen kohteiden tunnistamisessa osana henkilökohtaisen osaamisen päivittämistä.

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoja:

<https://www.cedefop.europa.eu/en/events/fifth-careersnet-annual-meeting>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

Digital transitions lifelong guidance: Rethinking careers practitioner professionalism.

EU:n ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop) on käynnistänyt prosessin, jonka tavoitteena on päivittää vuonna 2009 julkaistut ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset. Osana tätä, marraskuun 2021 alussa julkaistiin CareersNet -verkoston kansallisten asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä tuotettu artikkelikokoelma, jossa tarkastellaan ohjauksen ja ohjausalan ammattilaisten työn kehittämistarpeita osana viime vuosien aikana tapahtuneita työelämän muutoksia. Kokoavina teemoina ovat ohjauspalvelujen ammattimaisuus ja digitalisaatio.

Ohjausalan ammattimaisuus kansainvälisesti tunnustettu yhdeksi keskeiseksi ohjauksen laadun indikaattoriksi. Esimerkiksi Euroopan unionin jäsenmaissa ohjausalan ammattimaisuutta voidaan edistää esimerkiksi lainsäädännössä täsmennetyillä pätevyysvaatimuksilla, palvelujen laatustandardeilla, alan ammattilaisten kansallisilla osaamiskuvauksilla tai ohjausalan ammattilaisten omilla akreditoinneilla tai rekisteröinneillä. Lisäksi Irlannissa on käytössä kansallisen opetushallinnon vahvistamat laatuvaatimukset ammatissa toimimiseen hyväksyttävistä koulutuskokonaisuuksista. Alan kansainväliset ja kansalliset (esim. IAEVG) järjestöt ovat myös julkaisseet omia kompetensikuvauksiaan. Kirjan ensimmäisen osan artikkeleissa esitellään esim. Viron käyttöönottatut osaamiskuvaukset ja Italiassa käytössä olevat sertifikaatit.

Kirjan toinen ja kolmas osa keskittyvät mm. ajantasaisen työmarkkinatiedon käytön tehostamiseen, ohjausalan ammattilaisten omaan täydennyskoulutukseen sekä kansallisten ja alueellisten toimintaympäristöjen merkityksen huomioon ottamiseen ohjauksen järjestämisessä.

Neljännessä osassa tarkastellaan lähemmin teknologian hyödyntämistä ohjauksessa sekä COVID-19 -pandemian vaikutuksia ohjaukseen.

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoa:

Cedefop. (2021). Digital transitions in lifelong guidance: rethinking careers practitioner professionalism: a CareersNet expert collection. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop working paper; No 2.

<http://data.europa.eu/doi/10.2801/539512>

Cedefop (2021). A fresh look at guidance practitioner professionalism. *Cedefop briefing note*, December 2021.

<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/9161>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

OECD Conference | Disrupted futures: International lessons on how schools can best equip students for their working lives

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD järjesti 27.-29. lokakuuta 2021 verkkokonferenssin, jossa esiteltiin erilaisia vaihtoehtoja edistää nuorten siirtymistä koulutuksesta työelämään. Konferenssi liittyi aiemmin käynnistyneeseen "Career Readiness" -hankkeeseen. Hankkeen aikana OECD kokoaa tutkimustietoa opiskelun aikaisista tekijöistä, joiden voidaan osoittaa olevan yhteydessä nuorten tekemiin myöhempisiin ratkaisuihin ja menestymiseen työelämässä.

Kolmipäiväisen konferenssin alussa Andreas Schleicher esitteli OECD:n edustajana kansainvälisiä pitkittäistutkimuksia, joiden mukaan jo opiskeluaikana voidaan osoittaa, miten nuorten ajatukset omasta tulevaisuudesta ja käytännön kokemukset työpaikoilla ovat yhteydessä myöhempisiin sujuviin siirtymiin työelämässä.

OECD on julkaissut verkkosivuillaan kaikki (33) seminaarin aikana käytetyt puheenvuorot ja abstraktit, joissa esiteltiin joko aiheeseen liittyviä tutkimuksia tai käytännön työmuotoja oppilaitosten ja yritysten yhteistyöstä. Suomalaisina työmuotoina esiteltiin peruskoulun opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvä työelämään tutustumisjakso sekä Talous ja nuoret TAT:n toteuttama [etätET 22.-26.11.2021](#).

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoa:

<https://www.oecd.org/education/career-readiness/lessons-how-schools-best-equip-students-working-lives-conference-october-2021.htm>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

Väitös: Aikuisopiskelu antaa mahdollisuuden muutokseen työuralla

KM Kalle Vihtari perehtyy väitöstutkimuksessaan aikuislukiosta valmistuneiden ylioppilaiden opintopolkuihin ja työuraan. Hän osoittaa, että aikuisopiskelu tarjoaa mahdollisuuden uramuutoksiin, mutta aikuisten ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluissa tarvittaisiin nykyistä yksilöllisempää uraohjausta. Tulokset ovat hyödynnettävissä sekä koulutusjärjestelmän että laajemmin ura- ja opinto-ohjauksen kehittämisessä.

Viime vuosien kansalliset koulutuspoliittiset linjaukset ovat vahvistaneet opiskeluun kuuluvan opinto- ja uraohjauksen merkitystä. Vuonna 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö julkaisivat elinikäisen ohjauksen strategian. Elokuussa 2021 astui voimaan oppivelvollisuuden pidentäminen. Myös lukioiden uudessa opetussuunnitelmassa uraohjauksen rooli osana opinto-ohjausta on kasvanut. Onnistuneelle ohjaus- ja neuvontatyölle asetetaan siis suuria odotuksia.

Vihtari perehtyy työssään aikuislukiosta valmistuneiden ylioppilaiden kokemuksiin opiskelemisesta ja ohjauksesta sekä opiskelun jälkeisistä opintopoluista ja työurasta. Huolellisen urasuunnittelun ja -ohjauksen avulla voidaan vastata työmarkkinoiden muutoksiin ja huomioida kestävä kehityksen mukainen toiminta alati kansainvälistyvillä työmarkkinoilla.

Aikuislukio antaa toivoa ja avaa uusia ovia

Suomalainen työelämä kaipaa korkeakoulutettuja opiskelijoita. Aikuislukio ja sen joustavat opiskelumahdollisuudet tarjoavat mahdollisuuden hankkia niitä valmiuksia, joita korkeakouluopinnot edellyttävät. Lisäksi aikuislukioilla on huomattava yhteiskunnallinen rooli esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisijänä.

Aiempi, huono opiskelukokemus voi leimata yksilön työuraa pitkään, ja opiskelija voi tuntea osaamisestaan huonommuutta. Aikuislukiossa opiskelijan oma käsitys itsestään oppijana voi muuttua, mikä rohkaisee hakeutumaan uusiin koulutuksiin ja työpaikkoihin. Aikuislukioilla on paikkansa elinikäisen oppimisen kentällä osana suunniteltua opintopolkua, takaporttina yllättävissä elämäntilanteissa sekä työelämässä tarvittavan osaamisen kehittämisessä ja väestön koulutustason nostamisessa.

Uraohjaus ja työelämäyhteydet vaativat kehittämistä

Aikuislukiosta valmistuneet opiskelijat ovat pääosin tyytyväisiä lukio-opintoihin liittyvään ohjaukseen, mutta uraohjaus on Vihtarin mukaan ollut puutteellista. Kun aikuislukiosta valmistuneet opiskelijat siirtyvät urallaan eteenpäin, heidän aiemmat työelämäkokemuksensa kulkevat mukana. Tätä merkityksellistä työelämäyhteyttä ei kuitenkaan nykyohjauksessa kattavasti tunnisteta eikä hyödynnetä.

Työelämän merkitys osana urasiirtymiä tulisikin tehdä näkyväksi ja tunnistaa työkokemuksen hyödyt myös osana mahdollisia korkeakouluopintoja. Työelämän tarpeet tulisi huomioida paremmin, kun koulutusjärjestelmää ja ohjauspalveluita kehitetään. Vihtarin mukaan ohjausta kehittämällä voidaan parantaa ihmisten mahdollisuuksia joustavien työurien rakentamiseen.

Omaelämäkerralliset uratarinat aineistona

Vihtari hyödyntää tutkimuksessaan ura- ja ohjausteorioita. Tutkimuksen aineisto koostuu 45 aikuislukiosta valmistuneen opiskelijan omaelämäkerrallisesta uratarinasta. He ovat valmistuneet vuosien 2010–2016 aikana ja ovat iältään 18–63 vuotiaita.

Vihtari avaa näkökulmaa kerronnalliseen tutkimukseen – miten kertomukset ja tarinat elävät yhteiskunnassamme ja mikä on niiden tiedollinen arvo. Kerronnallisuus toimii tutkimuksessa välineenä, jonka avulla päästään kiinni

merkityksiin, joita koulutuksessa ja työelämässä saaduille kokemuksille annetaan.

Kalle Vihtari on työskennellyt opetus- ja ohjaustehtävissä Suomessa ja Ruotsissa. Vuodesta 2012 hän on työskennellyt opinto-ohjaajana Eiran aikuislukiossa, joka on Suomen suurin aikuislukio. Väitöstutkimuksensa aikana Vihtari on edustanut jatko-opiskelijoita valtakunnallisessa kasvatustieteen FinEd-tohtoriverkostossa ja edustaa Suomea ohjauksen osalta pohjoismaisessa aikuiskoulutuksen verkostossa (NVL).

Tietoa julkaisusta:

Vihtari, K. 2021. *Aikuislukio opintopolun ja työuran edistäjänä – kerronnallinen tutkimus aikuislukiosta valmistuneiden ylioppilaiden uratarinoista*. Acta electronica Universitatis Lapponiensis 318. Rovaniemi: Lapin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-278-8>

[Edellinen](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 21, joulukuu 2022

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus21>

